

SPRAWOZDANIE Z PRACY MUZEUM MIEJSKIEGO W TYCHACH ZA 2020 ROK
Informacja dotycząca działalności merytorycznej

DZIAŁANIA W CZASIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ: COVID-19

a) „Pocztówki na dobre! (jutro)” – limitowana seria pocztówek wydanych z myślą o osobach, które nie mogą odwiedzać Muzeum. Pomysł na utrzymanie kontaktu z odbiorcami, do których nie docieramy przez Internet, a także forma dodania otuchy tym, którzy w czasach pandemii są „na posterunku” i nie pracują w trybie home office. Pocztówki „ku pokrzepieniu” mogli znaleźć w swoich skrzynkach mieszkańcy niektórych tyskich bloków. Trafiły też za pośrednictwem wolontariuszy do seniorów, pracowników lokalnych punktów sprzedaży, kierowców komunikacji miejskiej i medyków. A wszystko z chęci wprowadzenia nastroju nadziei i pogody ducha.

Pierwsza edycja, wiosenna (1 200 sztuk, po 300 sztuk każdego wzoru): na czterech wzorach pocztówek znajdowały się archiwalne zdjęcia z lat 60. i 70. XX wieku ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach, prezentujące letni wypoczynek w okolicach pomostu na Jeziorze Paprocańskim czy zabawy dzieci na przedszkolnym placu zabaw i w Parku Niedźwiadków. To wszystko uzupełnione inspirującymi cytatami z popularnych piosenek. Na rewersie pojawiła się również zachęta do podzielenia się pocztówką w mediach społecznościowych.

Druga edycja, zimowa/święteczno–noworoczna (1 600 sztuk, po 300 sztuk każdego wzoru): Na czterech wzorach pocztówek znajdowały się archiwalne zdjęcia z lat 20. i 80. XX wieku, a także z ok. 1959 roku oraz 1972 roku ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach, prezentujące kobietę w stroju pszczyńskim w towarzystwie Alojzego Hnidy, jednego z założycieli Męskiej I Drużyny Harcerzy w Tychach, przy choince; dzieci i młodzież na sztucznym lodowisku na osiedlu G (proj. arch. Marek Dziekoński); kościół pw. Ducha Świętego, czyli tyską ikonę architektury (proj. arch. Stanisław Niemczyk z polichromiami Jerzego Nowosielskiego) oraz zimowy tyski pejzaż. To wszystko uzupełnione inspirującymi święteczno–noworocznymi cytatami z popularnych piosenek. Na rewersie pojawiła się także zachęta do podzielenia się pocztówką w mediach społecznościowych.

b) „Tychy w czasach pandemii” – ankieta zachęcająca do podzielenia się doświadczeniami z życia w czasach pandemii. Anonimowa ankieta zawiera 34 konkretne pytania o codzienność w czasach izolacji społecznej. Widzimy, że jesteśmy w przełomowym momencie, który pociągnie za sobą zmiany, jak inne ważne wydarzenia z historii XX wieku. Chcemy wykorzystać ten moment, aby zebrać refleksje mieszkańców Tychów, ale też i osób związanych z miastem zawodowo albo dzięki bliskim.

Opracowane wyniki ankiety staną się cennym obrazem tyskiej codzienności i zasilą archiwum Muzeum. Posłużą w przyszłości do przygotowywania wystaw i publikacji. Bo refleksje: to, co tyszanie obserwują, odczuwają, są dla nas istotne. Od 17 kwietnia do 31 grudnia 2020 roku ankietę wypełniły 592 osoby.

c) ABC – Architektura Blżej Ciebie. Tychy 1951–1989. Archiwum fotografii miasta (www.abc.tychy.pl).

Ponieważ czas nie sprzyjał wyjazdom i podróżowaniu, zachęcaliśmy do przeniesienia się w przestrzeni (choć wirtualnie) i w czasie, do Tychów z lat 1951–1989, polecając wirtualną mapę–archiwum www.abc.tychy.pl. Tam archiwum fotografii miasta, gdzie można znaleźć 900 zdjęć 8 fotografów i blisko 40 lat historii tyskiej architektury! A do tego do poczytania eseje Olgi Drendy (prowadzącej facebookowy fanpage Duchologia), Jana Łypa (mieszkańca

Tychów), Agnieszki Ociepy-Weiss (Dział Historii Miasta Muzeum Miejskiego w Tychach), dr. Patryka Oczki (Dział Sztuki Muzeum Miejskiego w Tychach), Krzysztofa Olechnickiego (kierownika Zakładu Badań Kultury w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu), Wojciecha Wilczyka (fotografa, członka Związku Polskich Artystów Fotografików).

Projekt bada związku fotografii i topografii, a zgromadzone w kolekcji zdjęcia traktuje jak dane wizualne. Zbiór fotografii z lat 1951–1989 zaprezentowany w formie mapy pozwala eksplorować, w jaki sposób miasto rozwijało się w myśl ówczesnych koncepcji architektonicznych, założeń urbanistycznych i wytycznych estetycznych. Jak budynki, mała architektura, rzeźby czy zieleń miejska stały się znaczącymi elementami krajobrazu, także społecznego. Zachęca także do poszukiwań na własnym podwórku: jak przebiega proces zagospodarowania przestrzennego w czasie, jak architektura kształtuje wspólnoty miejskie, jakich informacji dostarcza fotografia? Wśród autorów zdjęć: Michał Cała, Andrzej Czyżewski, Stanisław Kasperowicz, Ireneusz Kaźmierczak, Zygmunt Kubski, Marek Nowicki, Krzysztof Pilecki i Zygmunt Wieczorek. Film instruktażowy, pokazujący jak korzystać z tej strony i w pełni wykorzystać jej wszystkie funkcjonalności (<https://www.youtube.com/watch?v=L9SxH3eh1Bk>) od 10 marca do 31 grudnia 2020 roku zyskał 1 025 wyświetlenia.

strona internetowa ABC – Architektura Bliżej Ciebie. Tychy 1951–1989. Archiwum fotografii miasta www.abc.tychy.pl – dane statystyczne monitorowane od 18 kwietnia do 31 grudnia 2020 roku (75 007 odsłon, 2 031 użytkowników, w tym: nowi użytkownicy: 82,1 % powracający użytkownicy: 23,9 %).

d) „Tychy bliżej siebie” – miejskie memory.

Bazująca na wirtualnej mapie–archiwum www.abc.tychy.pl. propozycja stworzenia własnej gry dla dwóch lub więcej graczy, polegającej na odnajdywaniu par tych samych kart. Praca nad własną talią kart była okazją do lepszego poznania Tychów, odkrycia, jak zmieniało się miasto i jak dawniej wyglądały znane miejsca. Młodszy mieli szansę odkryć nieznaną dotąd historię miejsc, a starsi powróceni do wspomnień. Stwarzało to też możliwość rozmowy z domownikami o tym, jak zmieniła się najbliższa przestrzeń, jak dawniej wyglądały sklepy i jak zmieniły się środki transportu, jak się ubierano i jak bawiły się dzieci.

e) Tyskie krzyżówki dla młodszych i starszych.

Propozycja, która zachęcała najmłodszych (i nie tylko!) do zgłębienia wiedzy o tyskich zakamarkach – co fascynuje i zachwyca w historii miejsc: tym, co kryje się na ulicach, na podwórkach pomiędzy budynkami, ale i na fasadach budynków. Krzyżówki można było rozwiązywać nie tylko w domowym zaciszu. Skłaniały, żeby odwiedzić te miejsca na mapie Tychów, które pojawiają się w hasłach krzyżówki.

Trzy krzyżówkowe propozycje dla młodszych nawiązywały do warsztatów i zajęć z oferty edukacyjnej Muzeum Miejskiego w Tychach: „Co to jest Muzeum?” (z tej krzyżówki można było dowiedzieć się o podstawach działania i roli muzeum, co zachęcało do wizyt w Muzeum Miejskim w Tychach), „Mozaika – piękno całości z różności” (ta krzyżówka była zaproszeniem do wejścia w głąb świata kolorowej mozaiki, z pracami tyskimi na pierwszym planie), „Śladami tyskiego street artu” (krzyżówka przybliżała szlak sztuki, zawierający m. in. dzieła młodych tyszan, biorących udział w projekcie „Mozaika – śladami tyskiego street artu”, a tam czekały malowidła ścienne, mozaiki, rzeźby i inne elementy sprawiające, że otaczająca

przestrzeń publiczna jest tak ciekawa!). Natomiast dwie krzyżówkowe propozycje dla starszych nawiązywały do wirtualnej mapy–archiwum ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach „**ABC – Architektura Blżej Ciebie**”, zawierającej bogate zbiory fotografii Miasta Tychy z lat 1951–1989.

WYSTAWY I WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

a) „Z piaskowca i z marmuru. Dzieła Mistrza Pokornego” (17 stycznia–11 marca 2020 / skrócona)

kuratorka: dr Maria Lipok–Bierwiczonek

Pierwsza wystawa prezentująca w sposób syntetyczny dorobek Karla/Karola Pokornego, kamieniarza–rzeźbiarza z Katowic, tworzącego na przełomie XIX i XX wieku.

W krajobraz Górnego Śląska wpisane są kamienne krzyże przydrożne, zwane Bożymi Mękami, charakterystyczny element dziedzictwa kulturowego regionu. Kilkadziesiąt z nich to dzieła sygnowane przez Karla/Karola Pokornego, kamieniarza–rzeźbiarza z Katowic. Znaleźć je można od Bytomia po Goczałkowice i od Gliwic po Bojszowy i Bieruń. Na tle prac innych autorów wyróżniają się starannością wykonania, urodą motywów zdobniczych i ciekawymi rozwiązaniami kompozycyjnymi.

Wystawa była efektem pracy badawczej Marii Lipok-Bierwiczonek – jej poszukiwań w terenie i w archiwach, w trakcie których odnalazła m. in. dokumenty związane z działalnością firmy kamieniarskiej Pokornego. Ekspozycja to prawie 70 dzieł artysty utrwalonych na fotografiach. Można było spojrzeć po raz pierwszy z bliska na rzeźbę Madonny z Dzieciątkiem, fragment obiektu z 1893 roku z Paprocana.

Wystawę zwiedziło 307 osób.

Wydarzenia towarzyszące:

1. Orowadzanie kuratorskie: 22 lutego 2020 – 23 osoby

2. „Z piaskowca i z marmuru. Dzieła mistrza Pokornego”

premiera online książki Marii Lipok-Bierwiczonek

(spotkanie online, bez udziału publiczności)

Pierwsze spotkanie w nowej formule po czasowym ograniczeniu działalności Muzeum Miejskiego w Tychach. To jednocześnie premiera książki, która miała odbyć się 14 marca 2020 roku, oraz symboliczny finał wystawy. Data również nieprzypadkowa dla wszystkich miłośników muzeów. Właśnie na 16 maja 2020 roku była planowana tyska odsłona Europejskiej Nocy Muzeów, czyli wielkie święto muzealników i ich przyjaciół – wyjątkowy czas, pozwalający zerkać do miejsc zazwyczaj niedostępnych. Tym razem nie mogliśmy spotkać się w realu, więc zachęcaliśmy do bycia razem online. Dla tych, którzy nie mogli dołączyć, jest dostępny zapis spotkania.

liczba wyświetleń: 1 400

więcej: <https://www.facebook.com/501976633171333/videos/1427367267466069>

b) „Raz widziałem przy niedzieli rybki srebrne trzy w kąpeli... W świecie ilustracji i rzeźb Józefa Wilkonia” (8 lipca–26 września 2020)

kuratorka: Agata Berger–Połomska

Ekspozycja była zaproszeniem do świata kreowanego przez Józefa Wilkonia. Ten 90–letni mistrz ilustracji dziecięcej to też malarz, rzeźbiarz i autor scenografii. Zilustrował blisko dwieście książek dla dzieci i dorosłych – współpracował m.in. z „Naszą Księgarnią”, „Czytelnikiem”, Wydawnictwem Literackim, Krajową Agencją Wydawniczą. Jego oryginalny styl jest natychmiast rozpoznawalny dzięki charakterystycznej kresce, indywidualnym środkom wyrazu i malarskości przedstawienia.

Jedną z pierwszych ilustracji był paw, kolejnymi były ryby, tygrysy, mamuty, osiołek Joko, koty, psy, konie i wiele innych — przez lata powstał cały zwierzynek. Prezentowany na wystawie zwierzęcy repertuar jest niezwykle — stanowiły go ilustracje, a także „ilustracje przestrzenne” — jak o swoich rzeźbach mówi sam Mistrz. W kolejnych przestrzeniach wystawy przemierzało się przestworza, by następnie udać się w gęstwinę puszczy oraz do egzotycznej i nieujarzmionej dżungli, poznać także tajemnice morskich głębin. Otworem stanął inspirujący świat trzech żywiołów — powietrza, ziemi oraz wody — mniej lub bardziej znany, nieustannie nas otaczający, w którym doskonale odnajdują się różnorodne zwierzęta. To świat zmieniających się zjawisk natury — choć niezwykle barwny, bywa także mroczny i tajemniczy.

Wystawa skierowana była do najmłodszych oraz do rodzin, aby wspólnie eksplorować i doświadczać. To też propozycja dla dorosłych, których zapraszaliśmy w sentymentalną podróż do dzieciństwa i przypomnienia sobie literatury dziecięcej, która nas kształtowała. Prezentowane na wystawie ilustracje oraz rzeźby pochodziły ze zbiorów Fundacji „Arka” im. Józefa Wilkonia.

patroni medialni: „Gazeta Wyborcza. Katowice”, Tygodnik „Twoje Tychy”, Tychy.pl, Dwutygodnik „Świerszczyk”, CzasDzieci.pl

Wystawę zwiedziło 907 osób.

Wydarzenia towarzyszące:

1. oprowadzania kuratorskie po wystawie (w tym seria zamawianych oprowadzań indywidualnych i dla grup): 15 lipca 2020 – 34 osoby, 22 lipca 2020 – 10 osób, 23 lipca 2020 – 10 osób, 24 lipca 2020 – 18 osób, 26 lipca 2020 – 10 osoby, 14 sierpnia 2020 – 18 osób, 21 sierpnia 2020 – 17 osób, 23 sierpnia 2020 – 11 osoby, 28 sierpnia 2020 – 21 osób, 4 września 2020 – 23 osoby, 7 września 2020 – 10 osób, 8 września 2020 – 21 osób, 8 września 2020 – 8 osób, 13 września 2020 – 17 osoby, 15 września 2020 – 12 osób, 22 września 2020 – 9 osób, 23 września 2020 – 29 osób, 25 września 2020 – 25 osób

2. „Rodzice są dziećmi na drugim turnusie” – spotkanie z Agnieszką Wolny–Hamkało, autorką książek dla dzieci i dla dorosłych, m. in. książki „Rzecz o tym, jak paw wpadł w staw: 3 września 2020 spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live w spotkaniu wzięło udział 13 osób

liczba wyświetleń: 25

więcej: <https://www.youtube.com/watch?v=IQnpVIFzFMk&t=31s>

c) „To idzie młodość. Życie sportowe na placu budowy socjalizmu” (18 października–6 listopada 2020 / zawieszona)

kurator: Piotr Zawadzki

Wystawa pokazuje najbardziej charakterystyczne cechy i symbole kultury fizycznej w Polsce w okresie tzw. stalinizacji.

W uchwale z 1949 roku Biuro Polityczne KC PZPR podkreślało: „Polska zmierzająca do socjalizmu, winna być krajem zdrowych i mocnych ludzi, radujących się życiem, w którym wychowanie fizyczne i sport wyrabia siłę woli, opanowanie i odwagę, wytrzymałość na trudy i umiejętność zespołowego życia i wysiłku, ludzi przygotowanych do pracy dla ludowej ojczyzny i do obrony w razie potrzeby jej granic”.

System kultury fizycznej w PRL został więc przeorganizowany na wzór radziecki, a sport miał odtąd służyć sprawom narodu i partii. Zasadniczymi cechami struktury sportu polskiego stały się na długie lata – jak w innych dziedzinach życia – koncentracja, demokratyczna centralizacja, masowość i planowość. Takie imprezy, jak kolarski Wyścig Pokoju czy Mistrzostwa Europy w boksie w Warszawie zostały obciążone polityczno–ideologicznym bagażem.

Na ekspozycji są zaprezentowane unikalne fotografie, plakaty, trofea i dokumenty z czasów, gdy mistrzowie sportu stawali się niejako własnością państwa. Nie brakuje na niej oczywiście wątków tyskich. W związku z rozpoczęciem budowy „Nowych Tychów” to wzorcowe miasto socjalistyczne było wdzięcznym polem do realizacji modelu stalinowskiego sportu.

To propozycja wystawiennicza nie tylko dla miłośników sportu, ale pozwalająca też na głębszą refleksję w ujęciu historycznym i socjologicznym.

patroni medialni: „Gazeta Wyborcza”, Dziennik „Sport”, Tygodnik „Twoje Tychy”, Tychy.pl, Dwutygodnik „Nowe Info”, TVP 3 Katowice, „Niezwykłe Opowieści Sportowe”, Historykon.pl
Wystawę zwiedziły 63 osoby.

Wydarzenia towarzyszące:

1. Orowadzanie kuratorskie po wystawie: 18 października 2020 – 11 osoby, 6 listopada 2020 – 10 osób

2. spotkanie „Sport i propaganda w czasach PRL-u” (19 listopada 2020 roku) – spotkanie z dr. hab. Grzegorzem Bębniem, historykiem z Instytutu Pamięi Narodowej w Katowicach, towarzyszące wystawie „To idzie młodość. Życie sportowe na placu budowy socjalizmu”;
spotkanie online, bez udziału publiczności

liczba wyświetleń: 781 + 786 (FB TGS) = 1 567

więcej: <https://www.facebook.com/501976633171333/videos/402452064230272>

<https://www.facebook.com/630534130412277/videos/402453090896836>

3. spotkanie „Wszyscy na start! Dwa oblicza wyścigu pokoju” (10 grudnia 2020 roku) – spotkanie z Henrykiem Grzonką, dziennikarzem sportowym Polskiego Radia Katowice, towarzyszące wystawie „To idzie młodość. Życie sportowe na placu budowy socjalizmu”;
spotkanie online, bez udziału publiczności

liczba wyświetleń: 1 200 + 1 243 (FB TGS) = 2 443

więcej: <https://www.facebook.com/501976633171333/videos/806286043288123>

<https://www.facebook.com/630534130412277/videos/806290389954355>

<https://www.youtube.com/watch?v=WYPLhgPHMMc>

ZBIORY

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. zbiory powiększyły się o 805 nowych jednostek zapisanych jako 280 pozycji inwentarzowych, w tym:

- Dział Historii Miasta – 11 (brak zakupów) nowych jednostek zapisanych jako 9 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 225,00 zł,
- Dział Sztuki – 63 (w tym 58 darów) nowe jednostki zapisane jako 54 pozycje inwentarzowe o łącznej wartości 51 315,00 zł,
- Dział Fotografii – 681 (w tym 675 darów) nowych jednostek zapisanych jako 176 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 29 705,00 zł,
- Tyska Galeria Sportu - 50 (brak zakupów) nowych jednostek zapisanych jako 41 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 1 200,00 zł.

Łączny stan zbiorów na 31.12.2020 to 18087 jednostek zapisanych jako 8102 pozycje inwentarzowe o łącznej wartości 971 299,77 zł.

W listopadzie 2020 roku zbiory Muzeum Miejskiego w Tychach wzbogaciły się o trzy nowe wyjątkowe obiekty. Zakupione dzieła to unikatowe projekty elementów polichromii do wnętrza kościoła pw. Ducha Świętego w Tychach. Ich autorem jest Jerzy Nowosielski – jeden z najważniejszych polskich malarzy drugiej połowy XX wieku.

Projekty przedstawiają wizerunki dwóch proroków – Elizeusza i Jonasza oraz świętego Benedykta. Wszystkie postaci są ujęte frontalnie w sposób bardzo syntetyczny. Pochodzą z ok. 1982 roku. Zostały wykonane akwarelą, temperą i ołówkiem na papierze.

1. Jerzy Nowosielski „Święty Benedykt”, akwarela, tempera, ołówek, papier, wym. 15 x 9 cm, ok. 1982
2. Jerzy Nowosielski „Prorok Elizeusz”, akwarela, tempera, ołówek, papier, wym. 17 x 11 cm, ok. 1982
3. Jerzy Nowosielski „Prorok Jonasz”, akwarela, tempera, ołówek, papier, wym. 17 x 11 cm, ok. 1982

Warto zaznaczyć, że w zbiorach Muzeum znajdują się już inne projekty omawianej polichromii. Pozyskane dzieła stanowią więc znaczące dopełnienie muzealnej kolekcji, a jednocześnie są jednymi z najcenniejszych jej elementów.

WYDARZENIA

1. Program rewitalizacji Miasta Tychy: „Kultowe Osiedle A”

Kontynuacja działań podjętych w 2017 roku w przestrzeni Osiedla A, czyli propozycja w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Tychy. To cykl tzw. „potańcówek”, czyli spotkań prezentujących żywiolowe tańce połączone z elementami nauki podstawowych kroków oraz zabaw tanecznych. Wspólnie z gospodarzami – kapelą grającą na żywo – uczestnicy poznają muzykę tradycyjną okolic i nie tylko. To również stwarza okazję, by lepiej poznać tradycyjne instrumentarium muzycznych gości. Wszystko to w kameralnej i „sąsiedzkiej” atmosferze w przytulnej Akademii Cafe oraz progach Domu Parafialnego kościoła pw. Miłosierdzia Bożego.

W 1 koncercie i 1 warsztacie muzycznym wzięło udział 70 osób:

a) „potańcówki” – w 1 koncercie wzięło udział 40 osób:

Before Ostatki z Kapelą Napięcie, 15 lutego 2020 roku – 40 osób

b) warsztaty muzyczne – w 1 warsztacie muzycznym wzięło udział 16 osób:

„Kofysanki” – warsztaty muzyczne z Maniuchą Bikont (8 lutego 2020 roku) – 16 osób

c) warsztaty specjalistyczne – w 2 warsztatach specjalistycznych wzięło udział 14 osób:
„Jak nauczyć się rozmawiać ze świadkami wyjątkowych przemian?” – warsztaty historii mówionej z dr. Marcinem Jarząbką (24 i 27 czerwca 2020 roku) – 5 + 9 osób

d) Rewitalizacja Osiedla A – „My z osiedla A” – projekt badań historii mówionej:

Projekt badań i gromadzenia zapisów historii mówionej wśród mieszkańców tyskiego Osiedla A – najstarszego osiedla „Nowych Tychów”, bo pierwszego wzniesionego po podjęciu decyzji o rozbudowie dawnej osady w 1951 roku. Dzięki dotychczasowym działaniom wśród i wspólnie ze społecznością Osiedla, jak tym prowadzonym od 2018 roku w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Tychy, wiemy, że to zbiorowość szczególna. Tę „wielobarwną” społeczność tworzą niejednokrotnie osoby pochodzące z różnych, dalekich zakątków Polski. Część mieszka tu od dziecka, niektórzy sprowadzili się w młodości. Za każdym razem są to jednak świadkowie wyjątkowych przemian, przez doświadczenie specyfiki czasów, przechowujący indywidualną pamięć o nich. Wielu z nich to ludzie starsi lub w sędziwym wieku, których świadectwa czasów narażone są na bezpowrotną utratę.

Od września 2020 roku mieszkańcy są zachęceni do udziału w akcji oraz do zdalnego kontaktu z pracownikami Muzeum. We wrześniu 2020 roku został przeprowadzony wywiad z dwoma osobami. W związku z sytuacją epidemiologiczną i wprowadzeniem zaleceń izolacji spotkania musiały zostać odsunięte w czasie. Mieszkańcy kontaktują się telefonicznie i mailowo (często dołączając archiwalne fotografie z prywatnych albumów), co jest wprowadzeniem do umówienia wywiadu o pielęgnowanej przez nich historii. Dotychczas zgłosiło się 14 chętnych podzielić się swoją historią osób (planowanie wywiady osobiste w 2021 roku, po zniesieniu zaleceń izolacji). Akcję zwieńczy publikacja, która będzie podsumowaniem badań i wywiadów.

2. Cykl „Dom jest jak człowiek”

Zapoczątkowany w 2019 roku cykl zorientowany na to, co najbliższe: miejsce zamieszkania w wymiarze mikro – siedlisko, ulicę, osiedle, parafię – małą społeczność i jej codzienne życie. Gośćmi są autorzy podejmujący niepozorne, a przecież ważne etnograficznie, tematy lokalne.

W 2 spotkaniach wzięło udział 56 osób (liczba wyświetleń: 1 082):

a) spotkanie z Kolektywem Niebotyki, autorami książki „Drapacz chmur i inne wynalazki”, wyd. Archifoto (20 lutego 2020 roku) – 30 osób

b) spotkanie z Anną Dziewit-Meller, autorką książki „Od jednego Lucypera”, wyd. Wydawnictwo Literackie (7 października 2020 roku) – 26 osób

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 1 082

więcej: <https://www.facebook.com/501976633171333/videos/1039741936475025>
https://www.youtube.com/watch?v=YGTW_0y7tOY

3. Cykl „Mozaika górnośląska”.

W 3 spotkaniach wzięło udział 50 osób (liczba wyświetleń 3 100):

a) „Historia zapisana na taśmie filmowej. Domowe archiwa filmowe” (15 lutego 2020) – spotkanie z Filmoteką Śląską – 33 osoby

b) „O górnośląskim chłopaku w Wehrmachcie” (23 maja 2020 roku) – spotkanie online z Kamilem Kartasińskim, autorem książek „Odszukaj dziadka w...” i „Chłopak z Wehrmachtu. Żołnierz Andersa”

spotkanie online, bez udziału publiczności

liczba wyświetleń: 1 300

więcej: <https://www.facebook.com/501976633171333/videos/598723960763128>

c) „Tyscy Żydzi” (22 października 2020 roku) – spotkanie ze Sławomirem Pastuszką – 17 osób
spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 1 800

więcej: <https://www.facebook.com/501976633171333/videos/397578104950895>

<https://www.youtube.com/watch?v=Pfx0Vq5s3uc&t=9s>

4. Cykl „Czas na architekturę”.

Architektura otacza nas nieustannie – zaspokaja nie tylko potrzeby materialne, ale i duchowe. Traktujemy ją w naturalny sposób użytkowo, częstokroć nie doceniając wielości jej znaczeń oraz roli, jaką odgrywa w kształtowaniu naszego poczucia estetyki. „Czas na architekturę” to nowy cykl spotkań traktujących o sztuce projektowania, organizowania i kształtowania szeroko pojętej przestrzeni. Wspólnym mianownikiem kolejnych odsłon cyklu będą zawsze wątki tyskie.

W 1 spotkaniu wzięło udział 13 osób (liczba wyświetleń 1 900):

Wodny Park Tychy (14 października 2020 roku) – spotkanie z Andrzejem Truszczyńskim, prezesem grupy projektowej TKHolding, która zaprojektowała obiekt – 13 osób

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 1 900

więcej: <https://www.facebook.com/501976633171333/videos/350142632986216>

https://www.youtube.com/watch?v=YOLR_Teq7QA&t=3016s

5. Film dokumentalny „Niemczyk – ostatni buntownik architektury”

scenariusz, reżyseria: Marcin Zasada

zdjęcia, montaż: Marcin Nowak

premiera: 27 czerwca 2020 roku

pokaz otwarty: 3 października 2020 roku

To wyjątkowy, bo pierwszy film poświęcony pamięci i twórczości architekta, zmarłego 13 maja 2019 roku. Był autorem nowatorskich rozwiązań, takich jak zabudowa ośrodka wypoczynkowego w Paprocanach, czy osiedla mieszkaniowego H7 na terenie dzielnicy Glinka. Ale zasłynął przede wszystkim jako twórca wyjątkowych kościołów, m.in. pw. Ducha Świętego w Tychach — jednego z najwybitniejszych budynków sakralnych zrealizowanych po II wojnie światowej w Polsce, wpisanego w 2020 roku do rejestru zabytków województwa śląskiego, Jezusa Chrystusa Odkupiciela w Czechowicach–Dziedzicach oraz powstającego wciąż kościoła św. Franciszka z Asyżu i św. Klary w Tychach.

Był laureatem wielu nagród i wyróżnień, m.in. honorowej nagrody Stowarzyszenia Architektów Polskich i medalu Per Artem ad Deum przyznanego przez Papieską Radę ds. Kultury za zasługi dla budownictwa sakralnego.

„Film to nasz hołd dla wspaniałego twórcy, który pozostawił swoje prace w Tychach, z ikonicznym już dzisiaj dla powojennej architektury sakralnej kościołem pw. Ducha Świętego, oraz – w pół zdania zatrzymaną – wielką realizacją kościoła pw. św. Franciszka z Asyżu i św. Klary. To nasz ukłon w stronę potęgi wyobraźni, indywidualizmu i talentu.” – mówi Aleksandra Matuszczyk, dyrektorka Muzeum Miejskiego w Tychach, które jest producentem filmu. „Jestem ogromnie dumna, iż film powstał i udało się namówić do jego stworzenia autorów <<Archikosmosu>> z jednej strony i Prezydenta Miasta Tychy Andrzeja Dziubę – z

drugiej” – dodaje.

Film Marcina Zasady i Marcina Nowaka, którego producentem są Miasto Tychy i Muzeum Miejskie w Tychach, pokazuje w nieszablonowy sposób twórczość projektową Stanisława Niemczyka w szerokim kontekście współczesnej architektury. Wśród rozmówców znaleźli się czołowi, nie tylko śląscy, współcześni architekci: **Tomasz Konior**, **Przemysław Łukasik** (Medusa), **Maciej Miłobędzki** (JEMS Architekci), **dr Ryszard Nakonieczny**, **Robert Skitek** (RS+), **Dietmar Eberle**, a także przyjaciele i współpracownicy: **Stanisław Boczar**, **Wojciech Czech**, **Marek Niklewicz** i **ks. Franciszek Resiak**. Nieco inne światło na postać i dziedzictwo projektowe bohatera filmu rzucają perspektywy historyka **dr. Sebastiana Rosenbauma**, reportażystki **Doroty Brauntsch** (autorki książki „Domy bezdomne”) i filozofki **Ewy Chudyby**.

patron honorowy:

Prezydent Miasta Tychy Andrzej Dziuba

patron:

Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP

patroni medialni: „Dziennik Zachodni”, NaszeMiasto.pl, Tygodnik „Twoje Tychy”, Tychy.pl, Tygodnik „Gość Niedzielny”, Miesięcznik „Architektura Murator”, Magazyn „WhiteMad”, TVP 3 Katowice

6. Konkurs Silesia Incognita 2020

Czwarta edycja Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy o Regionie „Silesia Incognita”, organizowana przez Muzeum Miejskie w Tychach wraz ze Szkołą Podstawową nr 37 z oddziałami dwujęzycznymi im. Kornela Makuszyńskiego w Tychach. To konkurs dla uczniów starszych klas szkół podstawowych (V–VIII) z województwa śląskiego. Składa się z dwóch etapów. Eliminacje polegają na przygotowaniu prezentacji poświęconej wybranej postaci, miejscu lub wydarzeniu z dziejów Śląska. Natomiast podczas finału ocenie podlega wiedza autorów 30 najwyższej ocenionych prezentacji – podczas zmagania finałowych czekała nowa konkurencja, gwarantująca jeszcze więcej emocji. Finał konkursu, ogłoszenie wyników i wręczenie nagród odbyły się 4 września 2020 roku w Oddziale Muzeum Miejskiego w Tychach – Tyskiej Galerii Sportu na Stadionie Miejskim w Tychach. Tym razem patronat honorowy nad konkursem objął Łukasz Kohut, poseł Parlamentu Europejskiego IX kadencji, a patronem merytorycznym jest Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach. Nagroda główna, ufundowana przez patrona honorowego to wyjazd zwycięskiej drużyny do Parlamentu Europejskiego w Brukseli! Na pozostałych finalistów czekały również inne atrakcyjne nagrody rzeczowe oraz karty podarunkowe.

Wśród jurorów: historyk Michał Dzióbek (przewodnik, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności) – przewodniczący jury, historyczka sztuki Aleksandra Gorzelik (nauczycielka, konsultantka w Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach), etnologa Klaudia Rokseła (Gryfnie) i reportażystka Dorota Brauntsch (autorka książki „Domy bezdomne”).

Nabór zakończył się 13 marca 2020 roku. Na konkurs wpłynęło 49 zgłoszeń drużyn z 40 szkół z 21 miejscowości: 96 uczniów przygotowanych przez 42 nauczycieli, z czego 8 nauczycieli przygotowało więcej niż jedną drużynę! Uczniowie i nauczyciele zgłosili się z: **Bielska-Białej** (1 drużyna z 1 szkoły), **Bierunia** (1 drużyna z 1 szkoły), **Bojszów** (1 drużyna z jednej szkoły), **Bytomia** (4 drużyny z 3 szkół), **Czechowic-Dziedzic** (1 drużyna z 1 szkoły), **Dąbrowy Górniczej** (1 drużyna z 1 szkoły), **Gliwic** (3 drużyny z 3 szkół), **Głogowej** (2 drużyny z 1 szkoły), **Grodźca** (1 drużyna z 1 szkoły), **Jastrzębia Zdroju** (2 drużyny z 2 szkół), **Katowic** (8 drużyn z 6 szkół), **Markłowic** (2 drużyny z 1 szkoły), **Mikołowa** (1 drużyna z 1 szkoły), **Mysłowic** (3 drużyny z 2

szkół), **Rudzicy** (1 drużyna z 1 szkoły), **Rybnika** (5 drużyn z 4 szkół), **Świerklańca** (1 drużyna z 1 szkoły), **Świętochłowic** (1 drużyna z 1 szkoły), **Tychów** (7 drużyn z 6 szkół), **Zabełkowa** (1 drużyna z 1 szkoły) i **Zabrza** (1 drużyna z 1 szkoły).

Do finału konkursu zakwalifikowały się 32 drużyny z 28 szkół z 18 miejscowości: 64 uczniów przygotowanych przez 29 nauczycieli, z czego 3 nauczycieli przygotowało więcej niż jedną drużynę! W finale spotkają się uczniowie i nauczyciele z: **Bielska-Białej** (1 drużyna z 1 szkoły), **Bierunia** (1 drużyna z 1 szkoły), **Bojszów** (1 drużyna z 1 szkoły), **Czechowic-Dziedzic** (1 drużyna z 1 szkoły), **Dąbrowy Górniczej** (1 drużyna z 1 szkoły), **Gliwic** (2 drużyny z 2 szkół), **Gogołowej** (2 drużyny z 1 szkoły), **Grodźca** (2 drużyny z 1 szkoły), **Jastrzębia-Zdroju** (2 drużyny z 2 szkół), **Katowic** (5 drużyn z 4 szkół), **Markłowic** (1 drużyna z 1 szkoły), **Mysłowic** (3 drużyny z 2 szkół), **Rudzicy** (1 drużyna z 1 szkoły), **Rybnika** (3 drużyny z 3 szkół), **Świętochłowic** (1 drużyna z 1 szkoły), **Tychów** (3 drużyny z 3 szkół), **Zabełkowa** (1 drużyna z 1 szkoły) i **Zabrza** (1 drużyna z 1 szkoły).

Laureaci:

I miejsce:

Bartłomiej Kielar i Daniel Świerczyński (nauczyciel: Nikoletta Krasodomska) z II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida w Tychach / 88,5 pkt.

II miejsce:

Wojciech Biolik i Lena Jędrasik (nauczyciel: Tomasz Świdergał) ze Szkoły Podstawowej nr 27 w Katowicach / 85,25 pkt.

III miejsce:

Miłosz Grzondziel i Bartłomiej Grzywocz (nauczyciel: Katarzyna Jendrusiewicz) z Salezjańskiej Publicznej Szkoły Podstawowej w Świętochłowicach / 85 pkt.

IV miejsce:

Stefania Podleśny i Weronika Podleśny (nauczyciel: Franciszek Podleśny) z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Rybniku / 80,25 pkt.

V miejsce:

Julia Cieślukowska i Alicja Huć (nauczyciel: Tomasz Świdergał) ze Szkoły Podstawowej Zakonu Pijarów w Katowicach / 79,75 pkt.

VI miejsce:

Julian Boryślawski i Jakub Karweta (nauczyciel: Artur Glombik) z III Liceum Ogólnokształcącego w Zabrze / 78,5 pkt.

VII miejsce:

Mateusz Gazdowicz i Mikołaj Rojek (nauczyciel: Agnieszka Jarnutowska i Najib Sherzai) ze Szkoły Podstawowej nr 9 im. Króla Jana III Sobieskiego w Gliwicach / 70,5 pkt.

TYSKA GALERIA SPORTU

1. Wydarzenia online:

a) **„Spotkanie tyskich maratończyków”** w Tyskiej Galerii Sportu (9 stycznia 2020 roku); **spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live**

w spotkaniu wzięło udział 63 osób

liczba wyświetleń: 1 054

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/2486085065053097>

<https://www.youtube.com/watch?v=vShIs7JfiE&t=339s>

b) **„Wokół tyskiej piłki”** – spotkanie z Leszkiem Batnickim, prezesem KP GKS Tychy w Tyskiej Galerii Sportu (5 marca 2020 roku); **spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live**

w spotkaniu wzięło udział 35 osób

liczba wyświetleń: 957

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/235842030915377>

<https://www.youtube.com/watch?v=1xwplokQlrc&t=3575s>

c) **„Nowy sezon, nowe nadzieje...”** – spotkanie z Arturem Derbinem, nowym trenerem piłkarskiego GKS-u Tychy w Tyskiej Galerii Sportu (2 września 2020 roku); **spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live**

liczba wyświetleń: 1 198

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/2420271424933719>

<https://www.youtube.com/watch?v=GNbpKIA3Qs4>

d) Spotkanie z Robertem Kalaberem, trenerem hokejowej reprezentacji Polski w Tyskiej Galerii Sportu (15 października 2020 roku); **spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live**

liczba wyświetleń: 1 400

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/444242886547485>

<https://www.youtube.com/watch?v=gQfoER630dQ&t=16s>

Cykl „Tyskie historie sportowe”:

odcinek 1 **„Amatorzy z Tychów kontra Mistrzowie Polski”** (premiera: 22 maja 2020 roku)

liczba wyświetleń: 1 929

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/1125383754514931>

<https://www.youtube.com/watch?v=jJ4aZg75sVo&t=27s>

odcinek 2 **„Po 10 marek na głowę. Pucharowa przygoda GKS Tychy”** (premiera: 5 czerwca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 936

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/557334838265268>

<https://www.youtube.com/watch?v=KXwQfywqcy8&t=7s>

odcinek 3 **„Piłkarska efemeryda. Krótki lot Sokoła Tychy”** (premiera: 12 czerwca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 1 300

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/682826342498273>

<https://www.youtube.com/watch?v=GCTaOXglrYY&t=6s>

odcinek 4 „Zawsze w natarciu. Jedyny polski Mistrz Świata” (premiera: 19 czerwca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 12 800

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/688614275316015>
<https://www.youtube.com/watch?v=0v1TY1W1iXo&t=27s>

odcinek 5 „Makulatura na ratunek! Walka o przetrwanie tyskiego hokeja” (premiera: 28 czerwca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 631

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/294138165045543>
<https://www.youtube.com/watch?v=87XXlguWRLI>

odcinek 6 „Tyski <<Magnat>>. O prezesie z prawdziwego zdarzenia” (premiera: 3 lipca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 537

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/2713220648939384>
<https://www.youtube.com/watch?v=1efnVzW9Ls4&t=6s>

odcinek 7 „Pierwszy Polak w Celticu. Historia Konrada Kaplera” (premiera: 10 lipca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 494

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/737702086974623>
<https://www.youtube.com/watch?v=ICggPs7D74Q&t=6s>

odcinek 8 „Od brzydkiego kaczątka do pięknego łąbiedzia. O Stadionie Miejskim w Tychach” (premiera: 17 lipca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 950

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/2659644030977278>
https://www.youtube.com/watch?v=OS_HIABN3rs

odcinek 9 „Dramat Lucyny Kałek. Zawody przyjaźni zamiast igrzysk” (premiera: 24 lipca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 892

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/292910058440011>
https://www.youtube.com/watch?v=f8Kx4axfT_A&t=10s

odcinek 10 „DO–TO–HO! Czesi i Słowacy w tyskim hokeju” (premiera: 31 lipca 2020 roku)

liczba wyświetleń: 2 934

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/2802209556768219>
<https://www.youtube.com/watch?v=M54aQn0IP8M>

odcinek 11 „Przegrany mecz sezonu i... awans! Powrót GKS do II ligi” (premiera: 7 sierpnia 2020 roku)

liczba wyświetleń: 866

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/3420325601363600>
<https://www.youtube.com/watch?v=ENFfM921cbM>

odcinek 12 „<<Zyga>> z Wartogłowca. Legenda Wyścigu Pokoju” (premiera: 14 sierpnia 2020 roku)

liczba wyświetleń: 296

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/2572144893002169>

<https://www.youtube.com/watch?v=dmMeD5EK6FA>

odcinek 13 „Tyskie <<Złotka>>. Nasz akcent w legendarnej drużynie” (premiera: 21 sierpnia 2020 roku)

liczba wyświetleń: 409

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/971174766641782>

<https://www.youtube.com/watch?v=DnQjikNSdn0>

odcinek 14 „Pierwsze złoto. Jak GKS zdetronizował Unię” (premiera: 28 sierpnia 2020 roku)

liczba wyświetleń: 1 145

więcej: <https://www.facebook.com/630534130412277/videos/704806226740798>

<https://www.youtube.com/watch?v=217ZWUIByAU>

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I BADAWCZA ZESPOŁU MUZEALNEGO

Dział Sztuki: dr Patryk Oczko oraz Mateusz Miłoś

a) przygotowywanie katalogu twórczości Franciszka Wyleżucha (planowane wydanie pocz. 2021) – współpraca z redaktorką Pauliną Bieniek, projektantką Zofią Oslislo oraz fotografem Arturem Pławskim (P. Oczko)

b) przygotowywanie II wydania (rozszerzonego) książki *Tychy – sztuka w przestrzeni miasta* – uzupełnienia w zakresie treści oraz ikonografii, współpraca z redaktorką Martą Rosół oraz projektantką Zofią Oslislo (P. Oczko)

c) prace nad przyszłą wystawą stałą dotyczącą architektury i urbanistyki miasta Tychy – wstęp do przygotowań zagadnień scenariuszowych oraz budowa bazy muzealiów (P. Oczko)

d) kwerendy na potrzeby przyszłej wystawy stałej i wystaw czasowych w archiwach oraz czasopismach, m.in.: „Miasto”, „Budowniczy Nowych Tych” i „Echo” (M. Miłoś, P. Oczko)

e) kwerendy u osób powiązanych z budową miasta: Marek Niklewicz, Bożena Włodarczyk, Emilian Piasecki, Ewa Dziekońska, Franciszek Wyleżuch (P. Oczko)

f) wizyta studyjna w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku w związku z przygotowywaniem wystawy stałej (P. Oczko, M. Miłoś)

g) rejestracja audiowizualna wywiadów na potrzeby przyszłej wystawy stałej w muzeum – rozmowa z Ewą Dziekońską (P. Oczko)

h) współpraca z Ośrodkiem Kultury im. C.K. Norwida w Nowej Hucie – Pracownią Dziedzictwa i Tożsamości Nowej Huty. Przygotowywanie merytoryczne wniosku do programu „Patriotyzm Jutra” na realizację Projektu „Nowa Huta – Nowe Tychy” (P. Oczko)

i) przygotowywanie tekstów do publikacji będącej częścią Projektu „Nowa Huta – Nowe Tychy” (P. Oczko)

j) konsultacje przy produkcji filmu *Niemczyk. Ostatni buntownik architektury* autorstwa Marcina Zasady i Marcina Nowaka (P. Oczko, M. Miłoś)

k) pozyskiwanie do zbiorów muzeum dorobku projektowego architektów związanych

z Tychami – Emiliana Piaseckiego, Bożeny i Janusza Włodarczyków, Wacława Jaciowa (P. Oczko, M. Miłoń)

l) wstępne opracowanie dorobku projektowego Emiliana Piaseckiego, Bożeny i Janusza Włodarczyków i Wacława Jaciowa na potrzeby dokumentów darowizny na rzecz Muzeum Miejskiego w Tychach (M. Miłoń)

ł) wstępne opracowanie dorobku projektowego Marii i Andrzeja Czyżewskich na potrzeby dokumentów zakupu przez Muzeum Miejskie w Tychach (M. Miłoń)

m) kwerenda i wybór projektów Teatru Małego w Tychach z myślą o włączeniu do zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach (M. Miłoń, P. Oczko)

n) wstępne przygotowania do wystawy *Księżniczki i dziewczyny* – kuratorzy Irma Kozina i Patryk Oczko – koordynacja merytoryczna i gromadzenie prac: Ewa De Iulius Błaszak, Agnieszka Cieślińska-Kawecka, Joanna Zdzienicka-Obałek, Weronika Siupka, Monika Starowicz

o) pomoc w organizacji wystawy „Raz widziałem przy niedzieli rybki srebrne trzy w kąpieli...” W świetle ilustracji i rzeźb Józefa Wilkonia – współpraca z kuratorką Agatą Berger-Połomską (P. Oczko)

p) przygotowywanie merytoryczne wakacyjnych spacerów po mieście *Pierwsze osiedla Nowych Tychów* (M. Miłoń) oraz *Sztuka w przestrzeni miasta* (P. Oczko)

r) współpraca z mediami – wywiady na temat kolejno przygotowywanych wydarzeń oraz publikacji dla m.in.: Radio Express FM, Polskie Radio Program II (P. Oczko)

s) współpraca z jednostkami Urzędu Miasta Tychy w związku z planami konserwacji i remontów obiektów architektury oraz małej architektury:

- przygotowanie opinii na temat budynku Teatru Małego w kontekście planowanych prac modernizacyjnych
- udostępnianie dokumentacji architektonicznej znajdującej się w zbiorach muzeum, np. projekty ogrodzenia cmentarza komunalnego w Tychach (autor: M. Dziekoński)

Tyska Galeria Sportu: Piotr Zawadzki

a. praca nad przygotowaniem do wystawy „To idzie młodość. Sport na placu budowy socjalizmu”

- stworzenie scenariusza merytorycznego wystawy
- kwerendy w poszukiwaniu dokumentacji merytorycznej - Biblioteka Miejska Tychy, Biblioteka Śląska, archiwum klubów sportowych i osób prywatnych
- lektura książek i wydawnictw, związanych z problematyką wystawy
- kontakt z muzeami i instytucjami
- pozyskiwanie i reprodukcja materiałów fotograficznych
- pozyskiwanie eksponatów

b. praca nad przygotowaniem do wystawy czasowej o tyskim kolarzu-amatorze Ewaldzie Beresce i sporcie rowerowym (SP 15)

c. kontynuacja prac badawczych dot. historii sportu w Tychach

- zapoznanie się z literaturą tematu
- kwerendy tematyczne - Biblioteka Miejska Tychy, Biblioteka Śląska, archiwa cyfrowe Trybuny Śląskiej i Przeglądu Sportowego, Narodowe Archiwum Cyfrowe
- wywiady ze sportowcami środowiska tyskiego dot. historii i lokalnej specyfiki wybranych dyscyplin sportowych (Ryszard Dziopa, Jan Nowak, Józef Kiecok, Kazimierz Szachnitowski, Marcin Held, Szczepan Mikołajewski, Adam Bagiński, Maciej Kobylński, Gabriel Pierończyk, Herbert Hadasik, Otto Bartkowiak)

Dział Fotografii: Barbara Kopia

a. Przeprowadzenie 6 wywiadów i zebranie różnych informacji na temat:

- zatrudnienia kobiet w Zakładzie Elektroniki Górniczej w latach 1970-1990, organizacji i charakteru ich pracy oraz zwyczajowych obchodów Dnia Kobiet i innych uroczystości.
- zatrudnienia kobiet w Fabryce Samochodów Małolitrażowych w latach 1975-1990, przy m.in. obsłudze zgrzewarek i montażu samochodów.
- działalności usług w ośrodkach Praktyczna Pani, otwartych na terenie miasta przez Powszechną Spółdzielnię Spożyców Społem w latach 60. i 70. XX w.
- obchodów Dnia Górnika w Zakładzie Elektroniki Górniczej w Tychach w latach 70. i 80. XX w.
- uroczystości poświęcenia sztandaru „Solidarności” w Zakładzie Elektroniki Górniczej w Tychach, 4.12.1981 r.
- obchodów noworocznych w Tychach na początku lat 60. XX w. (w czasach PRL)
- powstania Spółdzielni „Piezoelektronika”, przeniesionej do Tychów w 1955 r. oraz rozwojem, od 1064 r., Zakładu Elektroniki Górniczej, związanego z produkcją urządzeń elektronicznych dla górnictwa i energetyki.
- utworzenia Zasadniczej Szkoły Gospodarczej przy Technikum Browarniczym w 1959, w ramach której, uczennice świadczyły usługi krawieckie.

WYDAWNICTWA/PUBLIKACJE

Wydawnictwa:

a) „Szkice z dziejów ziemi pszczyńskiej” (nakład: 300 egzemplarzy)

Publikacja jest podsumowaniem pierwszej konferencji „Szkice z dziejów ziemi pszczyńskiej”, organizowanej przez Muzeum Miejskie w Tychach i Muzeum Historii Katowic w partnerstwie merytorycznym z Instytutem Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej, która odbyła się 6–7 grudnia 2017 roku. To 17 referatów dotyczących historii, społeczeństwa, kultury, religii oraz gospodarki historycznej ziemi pszczyńskiej, której najważniejszymi miejscowościami poza Pszczyną, były Mikołów, Bieruń, Mysłowice oraz Tychy i miejscowości obecnie stanowiące południowe dzielnice Katowic.

Celem konferencji zorganizowanej przez Muzeum Historii Katowic i Muzeum Miejskie w Tychach w grudniu 2017 roku było przedstawienie najnowszych wyników badań naukowców zajmujących się problematyką związaną z ziemią pszczyńską oraz podjęcie dyskusji o dalszych studiach nad historią tej ziemi. W niniejszej publikacji zamieszczone zostały teksty referatów wygłoszonych podczas konferencji. Pozwalają one czytelnikom na pogłębienie wiedzy na temat historii ziemi pszczyńskiej, jej gospodarki, kultury i religii oraz mieszkańców tego terenu. Kolejne konferencje planowane w przyszłości będą koncentrowały się na wybranych zagadnieniach związanych z obszarem historycznej ziemi pszczyńskiej.

Wśród autorów referatów są: **prof. dr hab. Antoni Barciak, prof. dr hab. Halina Dudała, prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek, prof. dr hab. Tomasz Nawrocki, dr Edelgarda Foltyn, dr Adam Frużyński, dr Arkadiusz Kuzio-Podrucki, dr Maria Lipok-Bierwiazzonek, dr Jerzy Polak, dr Marta Sala-Salwa, dr Wojciech Schäffer, dr Mirosław Węcki, Krzysztof Bulla, Marcin Cyran, ks. Bronisław Czaplicki, Urszula Rzewiczok i Dominika Sulińska.**

b) „Z piaskowca i z marmuru. Dzieła mistrza Pokornego”, katalog autorstwa Marii Lipok-Bierwiazzonek (nakład: 300 egzemplarzy)

Publikacja prezentuje w sposób syntetyczny dorobek Karla/Karola Pokornego, kamieniarza-rzeźbiarza z Katowic, tworzącego na przełomie XIX i XX wieku. Wydawnictwo nie tylko przybliży sylwetkę i twórczość Pokornego, ale jest przede wszystkim podsumowaniem pracy badawczej Marii Lipok-Bierwiazzonek – jej poszukiwań w terenie i w archiwach, w trakcie których odnalazła m. in. dokumenty związane z działalnością firmy kamieniarskiej Pokornego. Sygnowane przez Karla/Karola Pokornego kamienne krzyże przydrożne, zwane Bożymi Mękami, można znaleźć od Bytomia po Goczałkowice i od Gliwic po Bojszowy i Bieruń. Na tle prac innych autorów wyróżniają się starannością wykonania, urodą motywów zdobniczych i ciekawymi rozwiązaniami kompozycyjnymi.

c) „Kronika szkoły w Paprocanych” (nakład: 350 egzemplarzy)

„Kronika” pisana przez nauczycieli tutejszej katolickiej szkoły w latach 1860–1909. Praca nad nią trwała przez dwa lata i olbrzymia w tym zasługa Rady Osiedla Paprocany – z jej przewodniczącym Panem Józefem Wilczkiem.

W książce można znaleźć niezliczoną ilość informacji o czasach minionych, o tym, jak kiedyś wyglądała nauka, z czym mierzyli się nauczyciele, jakie kłopoty miała lokalna społeczność, ale także czym się radowała. To skarbnica wiadomości o Tychach i okolicach z końca XIX i początkach XX wieku.

Publikacja została wydana w ramach budżetu obywatelskiego.

d) „Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta” autorstwa dr. Patryka Oczuki, wydanie II (nakład: 1 000 egzemplarzy)

Wznowienie cieszącej się dużym zainteresowaniem i nagradzanej książki z 2015 roku.

Wydanie drugie jest efektem współpracy Muzeum Miejskiego w Tychach i Miejskiego Centrum Kultury w Tychach.

To pierwsze tak obszerne opracowanie monograficzne poświęcone sztuce w przestrzeni miejskiej Tychów. Ten przejrzysty przewodnik ukazuje tysiąć przestrzeń bogatą w niezwykle realizacje artystyczne – dzieła z zakresu rzeźby, malarstwa monumentalnego oraz małej architektury. Jest też próbą wy tłumaczenia sztuki mocno wpisanej w pejzaż miasta – pokazuje zarówno te istniejące dzieła, jak i nie zachowane. A najnowsze wydanie zostało rozszerzone o rozdział dotyczący realizacji po 2015 roku.

Książka została opatrzona tekstami wstępu prof. Ewy Chojeckiej i dr Marii Lipok-Bierwiazzonek. Za projektem graficznym i składem ponownie stoi Zofia Oslisło-Piekarska, co daje gwarancję, że to również wysmakowane edytorsko i zaprojektowane z dbałością o detal wydawnictwo.

DZIAŁALNOŚĆ EUKACYJNA / POZA WYSTAWAMI

lekcje – warsztaty – spacer – wycieczki

Spacer edukacyjny.

W 11 spacerach wzięło udział 184 osób:

a) z cyklu „W drogę szlakiem sztuki“:

„Szlakiem tyskiego street artu – osiedle M” (4 lipca 2020 roku) – 10 osób

„Szlakiem tyskiego street artu – od literatury do natury” (26 września 2020 roku) – 5 osób

„Szlakiem tyskiego street artu” (29 września 2020 roku) – spacer przygotowany dla grupy ze

Szkoły Podstawowej nr 14 – 20 osób

b) z cyklu „Kadry dzielnicy – powrót do przeszłości”:

„Osiedle B wczoraj i dziś” (18 stycznia 2020 roku) – 8 osób

„Osiedle B wczoraj i dziś” (18 lipca 2020 roku) – 12 osób

„Osiedle A wczoraj i dziś” (1 sierpnia 2020 roku) – 6 osób

c) z cyklu „Sztuka w przestrzeni miasta”:

„Od murarki do Andromedy” (11 lipca 2020) – 12 osób

„Kosmiczne lata 70. i współczesność” (22 sierpnia 2020) – 30 osób

d) z cyklu „Pierwsze osiedla <<Nowych Tychów>>”:

Osiedle A (25 lipca 2020) – 35 osób

Osiedle B (29 sierpnia 2020) – 26 osób

Osiedle C (10 października 2020) – 20 osób

UDZIAŁ W KONKURSACH

Trzy wyróżnienia w konkursie designu „Śląska Rzecz 2019” (organizator: Zamek Cieszyn)

a) w kategorii „grafika użytkowa”

– książka–katalog dr. Patryka Oczki „Tychy – sacrum w mieście socjalistycznym”

zaprojektowana przez Zofię Oslisło–Piekarską ,

– „ABC – Architektura Bliżej Ciebie. Tychy 1951–1989. Archiwum fotografii miasta” –

wirtualna mapa-archiwum „ABC – Architektura Bliżej Ciebie. Cyfrowa mapa fotografii architektury ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach”.

b) w kategorii „wystawiennictwo”:

– wystawa czasowa „Historia Mistrzów. 50 lat ligowego hokeja w Tychach (1969–2019)”,

UDZIAŁ W SZKOLENIACH / WEBINARACH I KONFERENCJACH

Udział w szkoleniach/warsztatach/webinariach:

a) „Dostosowanie instytucji kultury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami”,

organizator: Narodowe Centrum Kultury w ramach „Kadra Kultury” (19 marca 2020),

b) „Jak dostosować procesy w firmie do pracy zdalnej”, organizator: Panowie Programiści i

Sparing Digital (20 marca 2020),

c) „Delegowanie zadań do zespołu zdalnego – monitorowanie zadań”, organizator: „Trener po godzinach” (24 marca 2020),

d) „Ćwiczenia z czasem – jak mądrze pracować z domu?”, organizator: Narodowe Centrum Kultury w ramach „Kadra Kultury” (26 marca 2020),

e) „Koronawirus: jak zachować motywację w czterech ścianach?”, organizator: Uniwersytet SWPS (26 marca 2020),

f) „Koronawirus: praca zdalna – jak robić to dobrze i skutecznie?”, organizator: Uniwersytet SWPS (1 kwietnia 2020),

g) „Savoir–vivre wobec osób z niepełnosprawnością ruchu”, organizator: Małopolski Instytut Kultury w Krakowie (9 kwietnia 2020),

h) „Dobre historie codzienne. O roli animacji/edukacji kulturowej w czasach pandemii”,

- organizator: Narodowe Centrum Kultury w ramach „Kadra Kultury” (16 kwietnia 2020),
- i) „Dostępność narzędzi online dla osób z niepełnosprawnością wzroku”,** organizator: Małopolski Instytut Kultury w Krakowie (23 kwietnia 2020),
- j) „Access-ja – kultura dostępna dla każdego”,** organizator: Fundacja Kultury bez Barrier (27 kwietnia 2020),
- k) „Jak robić webinaria? Przewodnik dla początkujących”,** organizator: TechSoup Polska (7 maja 2020),
- l) „Jak dostosować przestrzeń instytucji kultury do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku?”** organizator: Małopolski Instytut Kultury (14 maja 2020),
- m) „Access-ja – Social media dostępne dla każdego”,** organizator: Fundacja Kultury bez Barrier (19 maja 2020),
- n) „Prawo autorskie a kultura w internecie”,** organizator: Narodowe Centrum Kultury w ramach „Kadra Kultury” (20 maja 2020),
- o) „Dostępność instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnością intelektualną”,** organizator: Małopolski Instytut Kultury w Krakowie (4 czerwca 2020),
- p) „Access-ja – Organizacja wydarzenia z tłumaczeniem na PJM”,** organizator: Fundacja Kultury bez Barrier (9 czerwca 2020),
- q) „Inspiracje światem natury w działaniach kulturalnych”,** organizator: Narodowe Centrum Kultury w ramach „Kadra Kultury” (27 sierpnia 2020),
- r) „Marketing w kulturze online”,** organizator: Instytut Kultury Miejskiej w Gdańsku (28–29 września 2020),
- s) „Audiodeskrypcja jako uniwersalna narracja muzealna”,** organizator: Małopolski Instytut Kultury w ramach „Małopolska. Kultura wrażliwa” (5 listopada 2020),
- t) „#Muzealniki. Szkolenie dla kadr instytucji kultury. Przedszkolaki: Dzieci przedszkolne w instytucjach kultury. Działania. Komunikacja”,** organizator: Muzeum Pana Tadeusza (6 listopada 2020),
- u) „Archi–przygody – edukacja architektoniczna w czasie pandemii”,** organizator: Narodowe Centrum Kultury „Kadra Kultury” (19 listopada 2020),
- v) „Publiczność w muzeum. Badania publiczności”,** organizator: Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (27 listopada 2020),
- w) „Metody i narzędzia pracy z seniorami w animacji kultury”,** organizator: Narodowe Centrum Kultury (materiały archiwalne),
- x) „Fundusze na kulturę. Przegląd źródeł”,** organizator: Narodowe Centrum Kultury (archiwalne materiały),
- y) „Copywriting i content marketing – jak sprzedawać treścią?”,** organizator: Uniwersytet Otwarty Uniwersytetu Śląskiego (marzec–kwiecień 2020)
- z) kurs „Archipelag Pokoleń 2020”,** organizator: Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” (kwiecień–czerwiec 2020)

FREKWENCJA

1. Dane statystyczne – frekwencja w Starym Magistracie i Tyskiej Galerii Sportu (wystawy, wydarzenia i działania edukacyjne):
zwiedzanie wystaw:

5 wystaw czasowych i 1 wystawę stałą zwiedziło około 1 800 osób:

„Tyskie motywy II. Fotografie z lat 70. i 80. XX wieku” od 3 października 2019 roku do 11 marca 2020 roku (Galeria Muzeum Miejskiego w Tychach, Centrum Medyczne „Paprocany”) – około 100 zwiedzających

„Z piaskowca i z marmuru. Dzieła mistrza Pokornego” od 17 stycznia do 11 marca 2020 roku (Stary Magistrat) – 307 zwiedzających

„Praca i życie codzienne kobiet w Tychach na fotografiach w latach 1955–1989” od 1 czerwca 2020 roku do 31 marca 2021 roku (Galeria Muzeum Miejskiego w Tychach, Centrum Medyczne „Paprocany”) – około 100 zwiedzających

„Raz widziałem przy niedzieli rybki srebrne trzy w kąpieli... W świecie ilustracji i rzeźb Józefa Wilkonia” od 8 lipca do 26 września 2020 – 907 zwiedzających

„To idzie młodość. Życie sportowe na placu budowy socjalizmu” od 18 października–6 listopada 2020 / zawieszona – 36 zwiedzających

wystawa stała „Sportowa strona miasta. Historia. Wydarzenia. Mistrzowie” (Tyska Galeria Sportu) – 350 zwiedzających

oprowadzania kuratorskie:

w 21 oprowadzaniach wzięło udział 347 osób

wydarzenia (odczyty/prelekcje/spotkania):

w 10 wydarzeniach wzięło udział 230 osób

wydarzenia (seanse filmowe):

w 2 wydarzeniach wzięło udział 200 osób

koncerty:

w 1 koncercie wzięło udział 40 osób

sesje i seminaria naukowe/sympozja:

w 1 sympozjum naukowym wzięły udział 72 osoby

warsztaty:

w 23 warsztatach wzięło udział 321 uczestników

spacery edukacyjne:

w 11 spacerach wzięło udział 184 osoby

konkursy:

w 1 konkursie wzięło udział 138 osób

lekcje muzealne:

zrealizowano 5 temat lekcji muzealnych – w 10 zajęciach wzięło udział 206 uczestników

Programu Rewitalizacji dla Miasta Tychy (w tym dane z pkt. d) i f)):

w 1 koncercie wzięło udział 40 osób, a w 3 warsztatach wzięło udział 30 osób – łącznie w 4 wydarzeniach wzięło udział 70 osób

ogółem:

w 80 wydarzeniach wzięło udział 1 738 osób

2. Dane statystyczne – inne dane, dotyczące mediów społecznościowych dla Tyskiej Galerii Sportu:

a) profil Tyskiej Galerii Sportu na portalu społecznościowym Facebook (3 619 polubień, 3 758 obserwatorów oraz 35 400 zasięg organiczny postów).

b) profil Tyskiej Galerii Sportu na portalu społecznościowym Instagram (361 obserwujących oraz 355 zasięg organiczny postów).

c) profil Tyskiej Galerii Sportu na portalu YouTube (123 subskrypcje, 15 774 wyświetleń filmów).

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ BIEŻĄCA

Muzeum Miejskie w Tychach w 2020 r. w ramach przyznanych środków na doposażenie zakupiło między innymi komputery, oprogramowania, certyfikaty.

W ramach zapobiegania, zwalczania i przeciwdziałania COVID-19 zakupiło preparaty dezynfekujące, rękawice, osłony z plexi i maseczki.

Nie realizowało zadań w ramach Budżetu Obywatelskiego.

DYREKTOR
MUZEUM MIEJSKIEGO
W TYCHACH

Aleksandra Matuszczyk

